

8.1. Vokativ

Substantivní vokativ má v každém paradigmatu vlastní koncovku (viz. tabulku).

V plurálu se koncovky vokativu shodují s koncovkami nominativu.

Substantiva (podstatná jména) na **-as** přibírají ve vokativu jednu ze třech koncovek:

a) koncovku **-ai** mají osobní jména mužského rodu (jednoduše – mužská jména a příjmení):

Jonas→Jonai! Kazlauskas→Kazlauskai! Jonas Kazlauskas→Jonai Kazlauskai!

b) koncovku **-e** mají obecná jména (apelativa) a jména neživotná (jednoduše – substantiva na „-as“, která nespádají pod bod a.):

ponas→pone! vyras→vyre! dekanas→dekane! universitetas→universitete!
Berlynas→Berlyne!

c) koncovku **-au** přibírají substantiva, která před koncovkou mají souhlásku „j“ (jednoduše – která končí na „-jas“):

vėjas→vėjau! mokytojas→mokytojau! rašytojas→rašytojau!

Cvičení: řekněte litevsky

pane! otče! synu! bratře! dědečku! strýci!

paní! matko! dcero! sestro! babičko! teto!

pane policisto! paní policistko! pane řidiči! pane docente! pani profesorko!

pane docente Jonas Kazlauskas! pane profesore Petras Šiaučius!

paní docentko Ona Kazlauskienė! paní profesorko Agnė Šiaučiūtė!

8.2. Posesivita

8.2.1. „Čí“ – „kieno“

Kieno knyga? Kieno namas? Kieno šis vaikas? Kieno ta mašina?

8.2.2. „Můj-moje“, „tvůj-tvoje“ etc.

aš	mano	mes	mūsų
tu	tavo	jūs	jūsų
jis	jo	jie	jų
ji	jos	jos	jų

Mano, tavo (...) nerozlišuje gramatický rod – rozdíl oproti češtině:

Mano brolis.	Jo sesė.	Mūsų šeima.
Mano motina.	Jo brolis.	Mūsų vaikas.

Mano, tavo (...) se neskloňuje – rozdíl oproti češtině:

N. <i>mano</i> stalias	N. <i>jos</i> knyga
G. <i>mano</i> stalo	G. <i>jos</i> knygos
D. <i>mano</i> stalui	D. <i>jos</i> knygai

8.2.3. „Savo“ – „svůj-svoje“

savo nerozlišuje gramatický rod – rozdíl oproti češtině:

Aš turiu savo knygą.

Aš turiu savo namą.

savo se neskloňuje – rozdíl oproti češtině:

N. (...) ¹ (...)

¹ *Savo se* s nominativem nepoužívá.

G. <i>savo</i> namo	<i>savo</i> knygos
D. <i>savo</i> namui	<i>savo</i> knygai
A. <i>savo</i> nama	<i>savo</i> knyga

8.2.4. Cvičení

Přeložte:

Čí je to dům? Čí jsou to domy? Čí je to kočka? Čí jsou to kočky? Čí je to dítě? Čí jsou to děti?

To je můj dům. To jsou tvoje knihy. To jsou jeho děti. To je její dcera.

Naše univerzita je dobrá. Vaše fakulta je velká. Jejich pes je zlý. Jejich papoušek je bílý.

Ve své rodině jsem veselý. Miluji svou dceru. Jdu se svou manželkou. Nejdou se svým přítelem.

8.3. Adverbia (příslovce)

Adverbia mohou být základní, např. *daug* (hodně), *toli* (daleko) nebo odvozené, např., *gerai* (dobře).

Odvozená adverbia se tvoří přidáváním sufixu **-(i)ai** ke kmenu adjektiv (přídavných jmen):

-ai:

ger-as → *ger + ai* → *gerai* (dobře)
blog-as → *blog + ai* → *blogai* (špatně)

-iai:

graž-us → *graž + iai* → *gražiai* (hezky)
bjaur-us → *bjaur + iai* → *bjauriai* (ošklivě)

8.4. Jak se zeptat na rodinu (viz. také 3.1.)

Ar Jūs turite šeimą?

Ar Jūsų šeima (yra) didelė?

Ar tu turi brolių / seserį?

Iš kur (yra) tavo tėvai?

Kas (yra) tavo tėvas / motina?

Koks (yra) tavo tėvas / brolis?

Kokia (yra) tavo motina / sesė?

Kokia (yra) tavo šeima?

Kieno yra šitas vaikas?

8.5. Člověk.

žmogus (sg.) člověk

žmonės (pl.) lidé

vyras – muž

moteris – žena

vaikas – dítě

vaikinas – kluk

mergina – děvče, holka

draugas – přítel

draugė – přítelkyně

Cvičení. Řekněte litevsky:

tlustý muž, hubená žena, silný chlapec, mladé děvče, starý člověk

8.6. Opakování. Časování sloves v přítomném času.

typ –a: gyventi, *gyvena*, gyveno; dirbti, *dirba*, dirbo;

typ –ia: klausti, *klausia*, klausė, versti, *verčia*, vertė

typ –i: turėti, *turi*, turėjo; mylėti, *myli*, mylėjo;

typ –o: atsiprašyti, *atsiprašo*, atsiprašė; ieškoti, *ieško*, ieškojo; žinoti, *žino*, žinojo;